

gemeente
Het Hogeland

Beantwoording schriftelijke vraag/vragen

cf. art. 32 Reglement van Orde gemeenteraad

Onderwerp:	Algemene en financiële beleidskaders ARCG, aanvullende vragen
Portefeuillehouder:	Harmannus Blok
Datum beantwoording:	26 mei 2020
Datum indienen vraag/vragen:	25 mei 2020
Vragensteller:	Gerke Kersaan
Fractie:	GemeenteBelangen HH

Aan de gemeenteraad

De namens bovengenoemde fractie op grond van het reglement van orde van de gemeenteraad gestelde vraag/vragen betreffend bovenvermeld onderwerp beantwoorden wij als volgt.

Aanvullende vraag 2 A:

In factsheet van Attero (inbesteden of aanbesteden) gevoegd bij de mail van Attero van 11 mei 2020, worden meerdere risico's genoemd die het aandeelhouderschap met zich mee kan brengen. In de beantwoording wordt aangegeven dat het voor Het Hogeland logisch is zelf aandeelhouder te worden om zelf zeggenschap te houden.

Beantwoording

De factsheet van Attero is geschreven vanuit een commercieel oogpunt. De 'Raadsnotitie aanbesteding verwerkingscontracten 2021' die door de gemeenschappelijke regeling Afvalverwerking Utrecht is gestuurd aan de deelnemende gemeenten (zie bijlage) geeft de volgende conclusie.

Op de afvalmarkt in Nederland is door de beperkte capaciteit weinig tot geen concurrentie waardoor tarieven stijgen bij private (commerciële) partijen. Dat is een groot risico bij aanbesteden, daar waar je bij inbesteden als aandeelhouder zeggenschap hebt over het beleid van de strategie van de onderneming en de vaststelling van tarieven.

Aanvullende vraag 2 B:

1. Hoe zijn de volgende in de factsheet benoemde risico's ingeschat / ingecalculeerd bij de keuze voor aandeelhouderschap:

- a. Het garant staan van de gemeentelijke aandeelhouder voor schulden en risico's van de afvalenergiecentrales en stortplaatsen?
- b. De mate van zeggenschap die de aandeelhouder heeft over het gevoerde investerings- en afvalbeleid?
- c. Heb je als aandeelhouder vetorecht?
- d. Kan de aandeelhouder per direct uitstappen als beslissingen worden genomen die niet stroken met het gemeentelijk beleid?

2. Wordt aanbesteden verder niet overwogen ? Zo niet, graag een onderbouwing daarvan.

Beantwoording

1a. Bij Omrin staan aandeelhouders niet borg voor leningen, schulden en risico's in tegenstelling tot bijvoorbeeld HVC. Het financiële risico voor de aandeelhouders gaat niet verder dan het oorspronkelijk ingelegde kapitaal. Gemeenten zijn niet aanspreekbaar voor tekorten in de vennootschap.

Intern heeft Afvalsturing Friesland haar planning- en control cyclus zodanig ingericht dat risico's beheerst worden. Dit is onder andere onderdeel van de ISO-certificering. Omrin is verzekerd tegen risico's die kunnen optreden bij de uitvoering van diensten. De gemeenten zijn daarvoor niet aansprakelijk.

Omrin heeft de plicht om het aangeboden huishoudelijk afval te verwerken of daarvoor alternatieven te zoeken als zich in eigen verwerkingsinstallaties problemen zouden voordoen. Dit behoudens situaties van overmacht.

1b. De strategie van de onderneming wordt eens in de vier jaar in samenspraak met de aandeelhouders gemaakt. Jaarlijks wordt in het jaarverslag daarover verantwoording afgelegd.

De communicatie van Omrin richt zich op verschillende doelgroepen, te weten: de aandeelhouder, klant en burger. Voor de beantwoording op de vraag gaan op de eerste twee in.

Aandeelhouder

Aandeelhouders worden minimaal twee keer per jaar opgeroepen om de Algemene Vergadering bij te wonen, onder andere om de jaarrekening en de begroting met tarieven vast te stellen. Elke aandeelhouder wijst daarvoor één bestuurder aan als vertegenwoordiger. Praktijk is dat de bestuurder die de aandeelhoudersvergadering bijwoont kan verschillen van de bestuurder in de rol van klant (zie volgende paragraaf).

Overleg met de aandeelhouders op ambtelijk niveau vindt plaats via het ambtelijk contactpersonenoverleg (circa vijf keer per jaar). Elke aandeelhouder wijst daarvoor een ambtenaar aan als contactpersoon. Praktijk is dat veelal een beleidsambtenaar wordt aangewezen.

De jaarrekening en de begroting worden besproken in het financieel contactpersonen-overleg waarin elke aandeelhouder door een financiële ambtenaar wordt vertegenwoordigd (twee keer per jaar).

Klant

Omrin als publiek bedrijf hoort graag wat bij klanten speelt en waar het bedrijf zich kan verbeteren voor een nog betere samenwerking; elkaar aanmoedigen is goed als onderdeel van een beweging richting circulaire economie. Het is om die reden dat de bestuurder van de onderneming minimaal één keer per jaar een bilateraal overleg plant met de bestuurder(s) van een aandeelhouder. Het is om die reden dat voor de gebieden waar Omrin actief is intern relatiebeheerders zijn aangewezen als aanspreekpunt voor de ambtenaren van een groep klanten. De relatiebeheerder heeft regelmatig contact met de ambtenaren en is eerste aanspreekpunt voor de klant in geval van bijzonderheden.

Om samen met de klant een aantal zaken uit te werken kent Omrin werkgroepen waarin ambtenaren zitting hebben. Op dit moment zijn er vier werkgroepen actief:

- Milieustraten om samen te komen tot een betere scheiding en communicatie op milieustraten.
- Van Afval Naar Grondstof (VANG) om samen te komen tot door het Rijk gestelde doelstellingen.
- Vermarkting om samen te komen tot de juiste afzet van met name de deelstromen (ook voorbereiding van aanbestedingen).
- Nascheiding kunststof verpakkingen om samen ontwikkelingen te volgen op dat punt (zowel in- als extern).

Omrin heeft een instrument om gegevens uit te wisselen met de klant; Omrin Afval Registratie Systeem (OARS). De klant logt in op een site en kan data lezen.

1c. Als aandeelhouder kan je invloed uitoefenen via de contactmomenten en vanuit verschillende doelgroepen zoals hiervoor genoemd zonder vetorecht.

1d. De gemeente bepaald in alle gevallen zelf haar beleid. Als verlengstuk van de gemeente verricht Omrin diensten zowel op gebied van de inzameling als verwerking. Voor de verwerking geldt dat gemeenten vrij zijn in keuzes bijvoorbeeld om wel/geen diftar in te voeren. Het Omrin concept is: bron scheiden waar het moet en nascheiden waar het kan. Voor brongescheiden grondstoffen is ook een verwerkingsmethode.

2. De gemeenten in Noord Nederland hebben immer gekozen voor een publieke verwerker van afval juist vanwege de zeggenschap en sturing. Met de verkoop van Attero aan Waterland (private investeerder) voor € 75 mio die dat heeft doorverkocht aan i3 en DWS (private investeerder) voor geschat € 750 mio is dat voor ARCG (deel Bedum) veranderd.

ARCG betaald aan de port bij Attero € 117/ton en bij Omrin is dat € 68/ton exclusief afvalstoffenbelasting en transport. Als we kijken naar de laatste aanbesteding zien we het volgende onder verwijzing naar de 'Raadsnotitie aanbesteding verwerkingscontracten 2021' van Afval Verwerking Utrecht (AVU). De beperkte capaciteit en concurrentie maakt dat tarieven stijgen; AVU gaat een poorttarief voor de verwerking van restafval betalen van € 82/ton dat wordt geïndexeerd en verhoogd met de afvalstoffenbelasting en kosten voor transport.

Het nascheidingsconcept van Omrin maakt dat uit het aangeboden restafval grondstoffen worden gescheiden waardoor minder voor verbranding wordt aangeboden. Daardoor wordt minder Afvalstoffenbelasting per ton in rekening gebracht met prijsvoordeel van ruim € 10/ton.

Aanvullende vraag 4 A

In de beantwoording van vraag 2 wordt gezegd dat : *Voor Het Hogeland is het logisch om zelf aandeelhouder te worden zodat er vanaf 1 januari 2022 één verwerker is voor de hele gemeente en als wij zelf zeggenschap houden.*

Hier wordt met betrekking tot ARCG aangegeven dat het contract met ARCG zal blijven bestaan, maar krijgt vanaf 2022 een andere invulling door aandeelhouderschap.

Als onze gemeente zelf aandeelhouder wordt, waaruit bestaat dan de andere invulling van het contract met ARCG ?

Beantwoording

De invulling van de GR ARCG bestaat dan uit de milieustraat aan de Duinkerkenstraat in Groningen. Daarnaast wordt er onderzocht hoe de gemeenten in Noord Groningen samen op kunnen trekken waar het gaat om de circulaire economie, grensoverschrijdend samenwerken met milieustraten en bio-vergisting.

Wij nemen aan u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

P.P.M. van Vilsteren,
Gemeentesecretaris

H.J. Bolding,
Burgemeester